

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, F6ies, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidlecri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la poste la c. r., si pe la DD. c6orespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u micl inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare pblicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 21.

Brasiovu, 29/17 Martiu, 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Din fontana d6amna de t6ta credinti'a incunosciintiamu pe P. O. P. cititoriu, ca s'a promis6 tenerea de sinodu pentru archidiec6sea romana gr. c. pe lun'a lui Maiu viitoriu. Deci pregatiri preliminaru sunt neaperratu de lipsa.

Dela senatulu imperialu.

In siedinti'a 35 din 22 Martiu veni la ordinea dilei propusatiunea contelui Vrintz, care dupa cum scimu vr6 a mediuloci o intielegere intre regimu si comitetulu finantiaru in caus'a reducerii bugetului.

Reportatoriulu Herbst espune totu decursulu si t6ta starea lucrului cu reducerile si neinvoirea intre com. finantiaru si regimu, cari fiind6 cetitoriloru nostri cunoscute nu le mai repetim6, ci numai referam6, ca in fine reportulu se culmin6 in propunerea, c6a inalt'a casa se tr6ca dela propunerea cont. Vrintz la ordinea dilei. — Nime nu se insinu6 la debateri. Asia se sc6la ministrulu de statu de Schmerling, incependu a justific6 purtarea regimului in cestiunea ac6st'a si desaprobandu rep6rtele cele defectu6se, esite prin diurnale in caus'a ac6st'a, 6r' dupa aceea face o espusatiune istorica a decursului negociatiunii respective, a carei mediu e, cumca regimulu a dechiaratu de repetite ori in comisiunea fin., ca cumpanindu t6te impregiarile regimulu a procesu pana la marginile cele mai extreme ale necesitatii cu reducerea in bugetu in acele rubric6, unde a socotitu elu, ca se pot6 efectua, 6r' conditiunile cunoscute de revirementu si pentru bugetulu pe 1866 — regimulu leau consideratu c6a unu intregu, in care nu se put6 invoi se se faca neci o modificare. In fine 'si arata oredinti'a, ca in. casa, considerandu impregiarile, va face, c6a legea finantiaru se se p6ta efectua cu cea mai buna armonia; si regimulu va intempina cu amicitia totu ce ar' contribui la midiolocirea acestui bunu resultatu.

Herbst arata, ca regimulu n'a vrutu modificari in propoitiunile sale si asia nu remase alta indereptu, decatu a propune, c6a cas'a se tr6ca la ordinea dilei, ceea ce se si primi cu maiorit6te, remanendu ministeriulu in minoritate.

In caus'a bugetului pe 1866 6r' se primi propunerea comisiunei, c6a se se conor6da unu comitetu de 36 membri alegundi din plenulu casei, si dupa finirea desbat. bug. pe 1865 se se refer6sa si despre celu d. 1866.

Vien'a 17 Martiu n. (Estrasu din o scris6re privata) Cu ocasiunea ocuparii de daunele cauzate in anulu tr. prin nedreptatea elementelor in Transilvani'a, mi s'a intemplat6 c6a se dau in ac6sta privintia si preste unele cifre, precum mi se spune autentice, coprindiet6re de daunele cauzate in v6r'a anului trecut6 in dominiulu Blasiului. Credu ca ve va interesa si pe Dv. c6a se le aflati pe acelea.

Pretiu6l'a daunei in semenaturi a scosu daune de	v. a. fl.	870 — cr.
In fenatie de	"	10.220 26 "
Restaurarea podului de preste Ter-	"	9.800 — "
nav'a mare dupa contractu	"	19.190 — "
Canalelui si peptului m6rei dela Ma-	"	13.718 — "
narade	"	
Dto. dto. la m6r'a dela Petrifalau	"	
Sum'a daunelor6 v. a. fl.		53.798 26 cr.

Castigurile si daunele sunt c6a cele mai multe lucruri in lume cu totulu relative. Deci pentruc6 se'si p6ta face cineva idea chiara despre marimea daunei, trebuie se afle si castigulu curatu din anii normali cu recolta de mediulocu. Eu cu asemenea cifra nu pociu sierbi de locu. Ceea c6a asiu mai sci inse despre starea acelu dominiu ar' fi earasi dupa date pe care le am la mana, cumca

administrarea acelu dominiu recere pre longa asi6 nu-

mitii deregatori si provisoru dominali vreo 45 alti sierbitori totu cu simbrii. Platile tuturor6 facu sum'a de v. a. fl.	5.400.
Simbriile platite pentru dile de lucru, si uneltele (Regie)	" 4.500.
Contributiunile direpte si cu crescaturele	" 3.720.
Aequivalente platite din venitu	" 858.
	v. a. fl. 14.478.

Restulu ar' fi venitul6 curatu, adica acela ce va fi remanendu dupa sc6t6rea acestoru spese. Inse catu este acela? Unii dicu, ca acelasiu ar' fi numai 5000 fl., eara altii ilu ridica la 10.000 fl. v. a.

Fia ori un'a ori alta, noua si 10.000 fl. ni s'ar para relative f6rte micu, pentruca de si parintele metropolitulu nu prea traiesce cu comfort mai mare de catu pre candu era vicariu in Silvani'a, dara alte trebuintie si recerintie ale Blasiului sunt nenumerate, care inse, ori in catrau oauti cu ochii, odata totu trebuie se se copere.

Scimu noi ca mai sunt si veniturile din obligatiunile urbariale; cu t6te acestea cumpanindu trebuintiele, acelea venituri inca se pot6 numi numai moderate, eara in comparatiune cu ale episcopiloru din Ungari'a tocma mici.

Unii cari cunosc6 impregiarile si trebile acelu dominiu voiescu a sci, ca acelasiu de cateva ori avuse nenorocirea de a da preste nisce deregatori s6u ignoranti s6u lenesi, s6u si altmintrea netrebnicu, in catu s'a veditu trebuintia de a'i departa de acolo. Altii earasi adauga, ca acelu dominiu preste oativa ani ar' potea se aiba venitu tocma indoitu, d6ca s'ar introduce in elu unu metodu de economia rurala intru t6ta pot6rea cuventului rationata, la care inse prea pu-

cinu se pricepu. Totu ac6i 6meni ne spunu, ca dominiulu Cutului s'a indreptatu prea bine, decandu rectorulu de acum alu seminariului diecesanu l'a luat6 sub cea mai de apr6pe priveghiare a sa si a nemeritu, c6a se asiedie acolo unu provisoru mai pricepetoru si mai fara pregetu intru a osteni si ingrigi de elu, in catu seminariulu p6te spera, ca preste pu6cinu se va si mai repara si clericu inoa 'si voru priimi incai competintiele pe care le avusera in vreo 15 ani pana la 1848.

Despre mosi'a Springu nu'ti pociu impartasi mai multu, decatu ca aceea nu este cumparata cu 90 mii precum se audia odata, ci numai cu 57 mii fl. v. a., ca inse ea este cumparata din o suma ce s'a luat6 pe obligatiuni urbariale, la care firesce ca s'a perdatu cate 30%. Mi se spune totuodata c6a de siguru, ca aceea e destinata c6a se remana proprietate a clerului. Mosi'a la inceputu era multu parasita, din care cauza a trebuit6 se se der6ga multe, se se faca si cladiri noua, prin care ea s'a scumpitu si mai tare, dupa cum stau a sta di pretiurile mosiiloru in Ard6lu.

Congresulu serbescu, dupa cum se p6tea sci din capulu locului, nu se arata neci dreptu neci amicu romaniloru, elu abia se resolvi a da vreo diecime din cea ce pretindu romanii dupa dreptat6. Asia s'au si intreruptu incercarile de impacuire si din deputatii romani unii au si parasitu Carloviciulu, 6r' metropolitulu mai remase, dupa „Tel. C.“ pana in 23 acolo. A trebuit6 se se faca incercare si de impacuire, inse calea legi! pe asta cale trebuie se d6 fratii serbi t6ta partea materiala, cata se cuvine romaniloru; 6r' in caus'a despartirei comunelor6 oredintiosiloru Maiestatea S'a c6a unu parinte dreptu va dice, si se va face. Neci ca se se mai faca alte incercari. —

Resunetu la „Ic6n'a sc6leloru elementare“

(Urmare.)

In anulu elapsu au emis6 oficiolatele politice un'a ordinatiune aspra catra t6te dirigatoriile comunali: c6a in restempu scurtu se se cupindia din terenu comunale, s6u se se cumper6 cu ori si ce pretiu anumita cuantitate de locu pentru

rentismului catra binele comunu si catra totu ce póte renasce societatea; ból'a egoismului, ból'a materialismului, ból'a efeminarii, ból'a fatalismului numai prin Reuniuni la órce întreprinderi influențiatórie in viatí'a nationala publica si privata se póte vindeca, unde beseric'a si scól'a singure nu mai au influențí'a deajunsu eficace de a deschide anemele la marimatitile antice si la virtutile crescine primordiali. — Altufeliu la fatalisti: fata viám invenient, ca in istetimea si cercuspectiunea strainiloru ni se va poticni viitoriulu. — Mai citimu in „Mon.“ ca

Inundatiunile au facutu daune si pre alte locuri in tóta tiér'a pe unde curgu apele mai maricele. Dusau poduri, inecatou suburbii, comune fura inundate si casiunara mari daune la producte si case. Comunicatiunea e pe multe locuri întrerupta, apele Birladului au inundatu mai multe sató asia si Siretulu si Buzeulu. In Vlasc'a in tóte plasele esundari. Galatii isolati vreo 8 dile, Iasii ingrigira fórté bine de inundati si se tienú producere teatrula in favorea loru.

FRANCIA. Parisu 22 Martiu. Judecat'a diurnalistici europene despre cuprinsulu adreselor, atatu a senatului catu si in proiectu a corp. legisl. alu Franciei e fórté criticatória; fiinduca nu sunt neci mai multu neci mai pueinu, decatu o pura perifrasede a cuventului de tronu. Cu tóte aceste desbaterile in senatu au doveditu, ca natiunea francesa faoia cu ultramontanismulu a luatou pusatiune cu multu mai resolvata, decatu se concéda vre una impedecare in mersulu pusatiunii principiiloru s'ale civilisatóre. — Acést'a se vede mai multu din cuventarea arhiepiscopului de Parisu si din a f. ministru de cultu Rouland, la cari ne vomu reintoroe; pana atuncea inse vedemu, ca rezultatulu tuturor desbateriloru in senatu facia cu Rom'a e consiliulu seriosu din ambe partile; a se sustiené pacea si respectulu auctoritatii imprumutate între potestatea civile si besericéscá. —

— Alte espectorari ce tragu perdéu'a de pe situatiunea presenta sunt vorbele ministrului de resbelu Roon in cas'a deputatiloru Prusiei, care pledandu pentru organizatiunea armatei astufeliu, incatu se póta dá peptu cu atacarile dusmane, dice, ca de si crede, ca Domnitoriulu de acum alu Franciei e departe de a intimpiná adi, mane pe Prusi'a cu resbelu; dar' totusi elu o va face acést'a fora in doiala indata ce va cere interesulu lui, si cine póte sci candu va sosi acést'a?

— Alta dechiarare se aude din Rom'a: cumca din tóte locurile de scapare oferite Papei S. S'a ar' fi otaritu a primi pe celu ambiatu de Spani'a in insulele balearice. Tocma se mai astépta in Rom'a si respunsulu dela Parisu in caus'a romana si a conventiunii din 15 Sept., despre care S. S. Papa respunsese solului francesu Sartiges, ca nu o cunósce neci ca o va cunósce, ci se radima singuru in aperarea celui pré inaltu. Senatul franciei a primitu de buna conventiunea, corpulu legislativu inca o va primi; ér' Pontificele nu o recunosce inca, ceva trebuie se prorumpa de aici. —

AMERICA. Newyork 4 Martiu. Acést'a parte a lumii de si fórté departata preste mari de Europ'a, totusi esercéscá asupra Europei o influenția necredibile nu numai in lumea comerciale, ci chiaru si in cea politico diplomatica, fiinduca form'a de gubernare republicana si conceptele de libertate in Americ'a sunt cu multu mai emancipate de influenție personali decatu airea. Acolo principiulu e idolulu acela, la care se inchina cu micu cu mare, ér' in persóne se onoréscá numai meritele puse pe altariulu comunu pentru victoriós'a sustienere si aperare a principiului de statu. O lectiune minunata acést'a si pentru noi, cari credemu mai multu in persóne decatu in principiale, din cari singure cá dintr'o stanga neespunabila ne póte curge isvorulu celu mai limpede si mai securu pentru revenirea viatii in tempii naduvului. — Persónele se schimba, moru; dar' principiulu e o fortarétiá eternu duratória si neespunabile! —

Lincoln presiedintele staturiloru unite americane, alesu de nou pe alti patru ani tocma isi tienú cuventarea de inauguratiune, in care, suponendu, ca decursulu resbelului oivulu este tuturoru cunoscutu, se tiermuresce mai multu a dovedi, ca insurgentii séu dupa nóua numire confederatii staturiloru de sudu au croitu resbelulu acest'a numai pentrucá apoi se mai póta sustiené sclavismulu. Ambe partidele, dice Lincoln, cetescu aceeasi biblia, se róga la acel'asi Ddieu; si ambele ceru si adiutoriulu lui in contr'a partitei contrarie. E lucru curiosu, candu cineva cutéscá a chiamá pe Ddieu, direp-

tatea cea absoluta, intru adiutoriulu, pentrucá se-'si mai póta stórce pana din sudórea deaprópelu seu si pe viitoriulu, inse se nu judecamu, cá se nu fimu judecati. — Rogatiunile ambeloru partite se nu le audia Ddieu si neci ca s'au auditu pe deplinu a neci uneia dintre ele, pentruca Ddieu nu venéscá scopuri pamentesci.

Vai lumei pentru scandalele s'ale, vai de omulu, care acítia scandalulu. Scandalu a fostu si sclavismulu, si Ddieu a tramisu infricosiatulu resbelu preste nordu si preste sudu, cá pedépsa pentru cei ce au meritatu. Speramu cu credinția si ne rogamu ferbinte, cá se scapamu de biciulu resbelului, inse déca ar' fi voi'a lui Ddieu cá resbelulu se se continue pana atunci, pana candu avutiile cele gramadite in restempu de 250 de ani din partea ómeniloru sclavismului prin sudóre nesplata si dupa cum se dise inainte de 3000 de ani, pana candu tóta picatur'a de sange, la care ne amu facutu vino-vati prin biciuire, se va resplati érasu prin sange versatu prin sabia; chiar' si atunci trebuie se marturisimu, ca Ddieu e unu judecatoriu dreptu, elu nu vré reu nimenui, e induratu oatra toti si statornicu in dreptate; fiinduca Ddieu ne-a luminatu se cunóschemu dreptulu, asia vremu, se ne inoordamu, cá se esecutamu opulu inceputu ad. stergerea sclaviei; se vindecamu ranele natiunii si se ingrigimu pentru aceia, cari ne-au eluptatu bataliele si pentru veduve si orfani si se facemu totu, ce póte servi spre a ajunge si a susutiené o pace drépta si duratória între noi si cu tóte natiunile. — Acést'a vorba presupune ca se afla mari calamitati cá urme din resbelu in beata Americ'a si ca, fiindu ajutati insurgentii de monarchii — va urma resbelulu pana la stingerea ambeloru parti. — Quid non mortalia pectora cogis servitutis sacra fames, ubique terruram grasans! —

In Washington dupa inaugurare se incepura negociatiunile pentru Mecsico, cari decurgu spre multumirea Franciei, fiinduca Lincoln, ar' fi apromisu, cumca dupa finirea resbelului va lucrá pentru recunósccerea imperiului mecsicanu. Atatu cuventarea lui Lincoln, catu si scirile acestea au facutu buna impresiune in Parisu; inse tacerea in cuventare si ne atingerea relatiuniloru mecsicane si francese a amaritu multu pe vecini.

Mai nou. Gen. Filipp Sheridan inca a invinsu la Charlottesville in Virginia, unde a luatou prinsu corpulu intregu de armata alu confederatiloru, dimpreuna cu arteler'a, munitiunea, toti oficiirii si gen. comandatu Early. Sheridan procede inainte la Lynchburg, ultimulu refugiu alu gen. confederatiloru Lee.

In dreptare: In Nr. tr. pag. 79, rubric'a senat. imp. linea 8 cetesce: ministeriulu in strimtóre inoatava etc., pag. 80, col. 1, seria 39 in locu de pretinescu, citesce pretinescu, A. Pumnulu. In fine, in locu de: la acesta foi: aceste foi. Culegatorii nu intielegu cele cetite. —

Respunsu: Zlatna: N'a venit din altu locu. Se póte. C. Cr. S'a primitu. Se va folosi, de ce nu si mai desu?

Nr. 875 — 1865.

CONCURSU.

Pentru inlocuirea postului vacantu de unu fisicu pentru scaunulu Mediasului in Transilvani'a cu scaunulu oficiului in Mediasiu, cu emolumentu: salariu anualu de 500 fl. v. a. si cu adausulu diurnelor sistemisate dupa dile si miluri in calatoriile oficiale, se escrie concursu pana la 1 Maiu a. c.

Doctorii de medicina dorindu a competi se binevoiéscá a si tramite petitiunile s'ale instruite pana la terminulu memorata, la acestu magistratu.

Mediasiu in 11 Martiu 1865.

2—3

Magistratulu urbanu si scaunulu.

Cursurile la bursa in 28. Martiu 1865 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 24 cr. v.
Augsburg	—	—	109 „ — „
London	—	—	111 „ 30 „
Imprumutulu nationalu	—	—	77 „ 75 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	70 „ 85 „
Actiile bancului	—	—	797 „ — „
„ creditului	—	—	182 „ 70 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 16. Martiu 1865:

Bani 70.75 — Marfa 71.—